Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 22. mája 2014*

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Kartely — Trh s plastovými priemyselnými vrecami — Pripísateľnosť porušenia, ktorého sa dopustila dcérska spoločnosť, materskej spoločnosti — Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci C-36/12 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 24. januára 2012,

Armando Álvarez SA, so sídlom v Madride (Španielsko) v zastúpení: M. Troncoso Ferrer, E. Garayar Gutiérrez a C. Ruixo Claramunt, abogados,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: F. Castilla Contreras a F. Castillo de la Torre, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Borg Barthet, sudcovia E. Levits a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. januára 2014,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

1 Spoločnosť Armando Álvarez SA svojím odvolaním navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie Álvarez /Komisia (T-78/06, EU:T:2011:673, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd zamietol jej žalobu smerujúcu k čiastočnému zrušeniu rozhodnutia Komisie K(2005) 4634 v konečnom znení z 30. novembra 2005 týkajúceho sa konania podľa článku [81 ES] (vec COMP/F/38.354 – Priemyselné vrecia) (ďalej len „sporné rozhodnutie“), ako aj k zrušeniu alebo subsidiárne zníženiu pokuty, ktorá jej bola týmto rozhodnutím uložená.

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

2 Odvolateľka je akciová spoločnosť založená podľa španielskeho práva, ktorá vykonáva rôzne priemyselné činnosti v odvetví výroby kovových kanistier, priemyselného stolárstva a predaja dreva. Vlastní viacero dcérskych spoločností, medzi ktoré patrila spoločnosť Plásticos Españoles SA (ASPLA) (ďalej len „ASPLA“), v ktorej v roku 2002 vlastnila 98,6 % základného imania.

3 V novembri 2001 spoločnosť British Polythene Industries plc informovala Komisiu Európskych spoločenstiev o existencii kartelu v odvetví priemyselných vriec (ďalej len „kartel“).

4 Komisia vykonala v júni 2002 inšpekcie a 29. apríla 2004 začala správne konanie a prijala oznámenie o výhradách voči viacerým spoločnostiam, medzi nimi tiež spoločnosti ASPLA a odvolateľke.

5 Dňa 30. novembra 2005 Komisia prijala sporné rozhodnutie, ktorého článok 1 ods. 1 písm. j) stanovuje, že spoločnosť ASPLA a odvolateľka porušili článok 81 ES tým, že sa od 8. júna 1995 do 26. júna 2002 podieľali na súbore dohôd a zosúladených postupov v odvetví plastových priemyselných vriec v Belgicku, Nemecku, Španielsku, vo Francúzsku, v Luxembursku a Holandsku, ktoré spočívali v stanovovaní pevných cien a zavedení spoločných modelov na výpočet cien, rozdelení trhov a prideľovaní predajných kvót, rozdeľovaní zákazníkov, obchodov a objednávok, predkladaní ponúk zosúladených s určitými verejnými obstarávaniami a vo výmene špecifických informácií.

6 Z tohto dôvodu Komisia uložila spoločnosti ASPLA a odvolateľke v článku 2 prvom odseku písm. h) sporného rozhodnutia pokutu vo výške 42 miliónov eur, za ktorej zaplatenie boli obe spoločnosti uznané za spoločne a nerozdielne zodpovedné.

Napadnutý rozsudok

7 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 24. februára 2006 sa odvolateľka domáhala zrušenia sporného rozhodnutia. V tejto žalobe v podstate navrhovala, aby Súd prvého stupňa zrušil toto rozhodnutie v rozsahu, v akom sa jej týka, alebo subsidiárne znížil pokutu, ktorú jej Komisia uložila.

8 Odvolateľka uvádzala na podporu svojej žaloby jediný žalobný dôvod, založený na nesprávnom posúdení skutkového stavu a porušení prezumpcie neviny, ako aj na porušení zásady dodržiavania práva na obhajobu.

9 Všeobecný súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

10 Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok, ako aj sporné rozhodnutie a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

11 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a

— zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.

12 Rozhodnutím predsedu šiestej komory Súdneho dvora z 15. mája 2013 bolo konanie týkajúce sa tohto odvolania prerušené až do skončenia konaní vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky Gascogne Sack Deutschland/Komisia (C-40/12 P, EU:C:2013:768), Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771) a Groupe Gascogne/Komisia (C-58/12 P, EU:C:2013:770). V konaní sa pokračovalo po vyhlásení týchto rozsudkov 26. novembra 2013.

O odvolaní

O hlavnom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

13 Odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd jej v napadnutom rozsudku pripísal zodpovednosť za zistené porušenie, pričom sa opieral o dva dôvody, ktoré neboli uvedené v spornom rozhodnutí. Po prvé, v bodoch 38 a 39 uvedeného rozsudku Všeobecnú súd konštatoval, že dôkazy predložené Komisiou preukazujú priamu účasť na karteli, čo však nevyplýva z odôvodnení sporného rozhodnutia. Po druhé, v bode 35 toho istého rozsudku Všeobecný súd odkázal na domnienku, podľa ktorej odvolateľka ako materská spoločnosť, ktorá má 100 % podiel na základnom imaní svojej dcérskej spoločnosti, teda spoločnosti ASPLA, uplatňovala rozhodujúci vplyv na jej správanie, hoci Komisia v spornom rozhodnutí z tejto domnienky nevychádzala.

14 Všeobecný súd sa tým, že nesprávne použil tieto dva dôvody, dopustil nesprávneho právneho posúdenia a porušil právo odvolateľky na obhajobu, keďže sa nemohla brániť proti tvrdeniam, ktoré neboli uvedené v spornom rozhodnutí.

15 Komisia uvádza, že tento dôvod je nedôvodný. V spornom rozhodnutí bola zodpovednosť odvolateľky jasne založená na domnienke, že odvolateľka ako materská spoločnosť uplatňovala rozhodujúci vplyv na správanie svojej dcérskej spoločnosti. Uvedenie dôkazov o skutočnom uplatňovaní tohto vplyvu odvolateľkou bolo len komplementárne.

Posúdenie Súdnym dvorom

16 V tejto súvislosti treba uviesť, že v prejednávanej veci Komisia v odôvodnení 580 sporného rozhodnutia výslovne odkázala na domnienku skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu materskou spoločnosťou na dcérsku spoločnosť, v ktorej má 100 % podiel na základnom imaní, predtým, ako v odôvodnení 584 tohto rozhodnutia uviedla, že tento prístup bude podrobne rozobratý z prípadu na prípad pre každý dotknutý podnik (pozri rozsudok Kendrion/Komisia, EU:C:2013:771, bod 28).

17 V odôvodneniach sporného rozhodnutia týkajúcich sa spoločnosti ASPLA a odvolateľky Komisia v odôvodnení 669 tohto rozhodnutia po prvé zopakovala, že odvolateľka mala 98,6 % podiel na základnom imaní spoločnosti ASPLA. Po druhé v odôvodnení 671 toho istého rozhodnutia uviedla, že odvolateľka bola pravdepodobne veľmi úzko zapojená do operačného riadenia spoločnosti ASPLA. Na podporu tohto tvrdenia Komisia v odôvodneniach 672 až 676 uvedeného rozhodnutia uviedla

skutočnosti, ktoré boli prejednávané počas písomnej časti konania, týkajúce sa prítomnosti vrcholového vedenia odvolateľky na aspoň 22 stretnutiach podnikov, ktoré sa zúčastnili na karteli, ako aj prinajmenšom zjavného poskytovania zápisníc z ostatných stretnutí predstaviteľmi spoločnosti ASPLA vedúcim pracovníkom odvolateľky.

18 Za týchto podmienok sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 35 napadnutého rozsudku rozhodol, že na základe judikatúry týkajúcej sa podmienok, za ktorých platí domnienka, že materská spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť, Komisia mohla správne predpokladať, že odvolateľka vzhľadom na svoj 98,6 % podiel na základnom imaní spoločnosti uplatňovala rozhodujúci vplyv na jej správanie.

19 Okrem toho odvolateľka nemôže účinne tvrdiť, že nemohla vykonať svoje právo na obhajobu voči použitiu uvedenej domnienky Komisiou. Zo žaloby podanej na Súd prvého stupňa a najmä z jej bodu 19 vyplýva, že pripustila existenciu tejto domnienky, hoci spochybnila jej zákonnosť vzhľadom na prezumpciu neviny. Jej tvrdenia boli tiež preskúmané v bodoch 22 až 29 napadnutého rozsudku a zamietnuté v jeho bode 30.

20 Všeobecný súd tiež v bodoch 36 a 37 napadnutého rozsudku správne preskúmal tvrdenia, ktoré vyplývajú z kapitálových väzieb existujúcich medzi odvolateľkou a jej dcérskou spoločnosťou, uvedené odvolateľkou na vyvrátenie domnienky účinnej kontroly, z ktorej vychádzala Komisia. V rámci tohto preskúmania Všeobecný súd uviedol dôvody, prečo podľa neho žiadne z týchto tvrdení nemôže byť použité.

21 Body 38 a 39 napadnutého rozsudku sú súčasťou toho istého štádia odôvodnenia uvedeného Všeobecným súdom, a teda ich dosah musí byť posúdený s ohľadom na logický sled tohto odôvodnenia.

22 V bode 38 napadnutého rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že prítomnosť vrcholového vedenia odvolateľky na viacerých stretnutiach podnikov, ktoré sa zúčastnili na karteli, ako aj skutočnosť, že kartel bol informovaný o ostatných stretnutiach prostredníctvom zápisníc vypracovaných zástupcami spoločnosti ASPLA, dostatočne preukazujú, že sa priamo zúčastňovala na diskusiách vedených v rámci kartelu. V bode 39 tohto rozsudku sa Všeobecný súd domnieval, že skutočnosť, že podľa odvolateľky jej zástupcovia nemali mandát na to, aby sa zúčastňovali na karteli, nie je relevantný.

23 Na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, tieto posúdenia nemožno vykladať tak, že pripisujú odvolateľke novú zodpovednosť za priamu účasť na karteli. Všeobecný súd sa v tomto štádiu svojho odôvodnenia obmedzil na posúdenie relevantnosti a vierohodnosti tvrdení uvedených odvolateľkou na vyvrátenie uvedenej domnienky, ako aj dodatočných dôkazov, o ktoré sa opierala Komisia, aby dospela k záveru, že táto spoločnosť uplatňovala rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť. Všeobecný súd mohol v rámci svojho posúdenia dôkazov, ktoré mu boli predložené, právoplatne zdôrazniť dôkaznú silu, ktorú bolo podľa jeho názoru potrebné pripísať dôkazu odvodenému Komisiou z prekrývania sa riadiacich orgánov oboch spoločností, bez toho, aby toto posúdenie zmenilo základ zodpovednosti, ktorá bola pripísaná odvolateľke.

24 Za týchto podmienok nemôže odvolateľka tvrdiť, že nemohla uplatniť svoje právo na obhajobu, aby sa mohla brániť proti pripísaniu novej zodpovednosti.

25 Z uvedených úvah vyplýva, že hlavný odvolací dôvod uvedený odvolateľkou na podporu jej odvolania treba zamietnuť.

O odvolacom dôvode uvedenom subsidiárne

Argumentácia účastníkov konania

26 Odvolateľka tvrdí, že nesprávne právne posúdenie, ktorého sa Všeobecný súd dopustil, keď rozhodol na základe dôvodov, ktoré účastníci sporu neuviedli, viedlo k nesprávnemu posúdeniu tvrdení, ktoré skutočne uviedla vo svojej žalobe, takže v záveroch uvedených v napadnutom rozsudku sú nezrovnalosti a nie sú dostatočne odôvodnené.

27 Odvolateľka sa domnieva, že keďže v jej prípade sa Komisia neopierala o žiadnu domnienku, podľa ktorej je materská spoločnosť zodpovedná za správanie svojej dcérskej spoločnosti, jediný dôkaz, okrem jej podielu na základnom imaní tejto spoločnosti, uvedený na preukázanie jej vplyvu na dcérsku spoločnosť predstavovala skutočnosť, že niektoré miesta v správnych radách oboch spoločností boli obsadené rovnakými osobami. Odvolateľka pred Všeobecným súdom tvrdila, že táto skutočnosť nie je dostatočná, a predložila ďalšie dôvody na popretie zodpovednosti, ktorá jej bola pripísaná v rámci kartelu. Všeobecný súd však tieto tvrdenia vôbec neposúdil.

28 Podľa Komisie je odvolací dôvod uvedený subsidiárne nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

29 Na úvod treba konštatovať, že dôvod, ktorý odvolateľka uvádza subsidiárne, je založený na predpoklade, že Komisia v spornom rozhodnutí nevychádzala z domnienky rozhodujúceho vplyvu materskej spoločnosti na jej dcérsku spoločnosť, v ktorej vlastní celé alebo skoro celé základné imanie. Ako vyplýva z bodov 16 až 19 tohto rozsudku, tento predpoklad je nesprávny.

30 Okrem toho z bodov 20 až 22 tohto rozsudku vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, v odôvodnení napadnutého rozsudku nie sú žiadne nezrovnalosti, pokiaľ ide o preskúmanie tvrdení, ktoré uviedla na vyvrátenie domnienky, že uplatňovala rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť.

31 V rozsahu, v akom odvolateľka v rámci svojho subsidiárneho odvolacieho dôvodu tvrdí, že Všeobecný súd si nesplnil povinnosť odôvodnenia, keď neodpovedal na každé tvrdenie, ktoré uviedla na vyvrátenie domnienky skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora povinnosť odôvodnenia rozsudkov, ktorá prináleží Všeobecnému súdu podľa článku 36 a článku 53 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, neukladá Všeobecnému súdu povinnosť vypracovať také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom a jednotlivo rozoberalo všetky tvrdenia účastníkov sporu (rozsudok Groupe Gascogne/Komisia, EU:C:2013:770, bod 37).

32 Súd prvého stupňa preskúmal tvrdenia odvolateľky v bodoch 36 a 37 napadnutého rozsudku. Hoci zamietnutie niektorých z týchto tvrdení, ktoré vychádzali z priemyselnej povahy činností oboch spoločností, ich ekonomickej hodnoty, zamestnávania externých vedúcich pracovníkov a španielskeho práva obchodných spoločností, je odôvodnené len stručne, stále platí, že toto odôvodnenie umožňovalo odvolateľke oboznámiť sa s dôvodmi, z ktorých Všeobecný súd vychádzal. Z uvedených bodov vyplýva, že Všeobecný súd rozhodol, že tieto skutočnosti nespochybňovali dôkaznú silu úlohy vrcholového vedenia odvolateľky vo fungovaní oboch spoločností a praktických dosahov veľmi podobného zloženia ich správnych rád, ktoré Komisia uviedla na podporu domnienky, podľa ktorej vzhľadom na to, že skoro celé základné imanie spoločnosti ASPLA vlastnila odvolateľka, bolo možné predpokladať, že odvolateľka uplatňuje rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť.

33 V rozsahu, v akom odvolateľka spochybňuje posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa skutočností a dôkazov, ktoré mu boli predložené, stačí pripomenúť, že okrem prípadu, ak by došlo k porušeniu pravidiel v oblasti dôkazného bremena a hodnotenia dôkazov alebo ku skresleniu týchto dôkazov, takéto posúdenie nie je právnou otázkou, ktorá sama osebe podlieha preskúmaniu Súdneho dvora v rámci odvolania (rozsudok FLSmidth/Komisia, EU:C:2014:284, bod 31 a citovaná judikatúra).

34 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že odvolací dôvod uvedený odvolateľkou subsidiárne treba zamietnuť.

35 Keďže nemožno vyhovieť ani jednému z dvoch odvolacích dôvodov, ktorých sa odvolateľka dovolávala na podporu svojho odvolania, toto odvolanie treba zamietnuť.

O trovách

36 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.

37 Podľa článku 138 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku, uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať odvolateľku na náhradu trov konania a odvolateľka v odvolacom konaní nemala úspech, je opodstatnené rozhodnúť, že znáša okrem svojich vlastných trov konania aj trovy konania, ktoré vynaložila Komisia.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Armando Álvarez SA je povinná nahradiť trovy tohto odvolacieho konania.

Podpisy